

IDSCS

Институт за демократија

„Социетас цивилис“

Јавното мислење во Македонија за рејтингот
на политичките партии и личности

www.idscs.org.mk

13.мај.2006
Скопје

ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО МАКЕДОНИЈА ЗА РЕЈТИНГОТ НА ПОЛИТИЧКИТЕ ПАРТИИ И ЛИЧНОСТИ

Во периодот помеѓу 13.05.2006 и 14.05.2006 стручниот тим на Институтот за демократија спроведе телефонска анкета за испитување на ставовите на граѓаните за политичките партии во Македонија, како и нивното мислење за лидерите на политичките партии.

КОРИСТЕНА МЕТОДОЛОГИЈА

Истражувањето беше спроведено според претходно подготвен прашалник и врз основа на стандардизиран примерок кој е репрезентативен за населението во Република Македонија. Во примерокот беа запазени демографските специфики на населението (полова структура, старосни групи, степен на образование, занимање и етничка припадност), а беше направена и соодветна поделба на испитаниците според местото на живеење (урбана или рурална средина, со тоа што Скопје беше земено како посебна целина заради своите посебности). Во примерокот беа застапени испитаници од сите изборни региони во Македонија според поделбата од 2002 година.

РЕЗУЛТАТИ ОД АНКЕТАТА

Со испитувањето беа опфатени вкупно 1 118 испитаници. Од нив 491 испитаници се мажи, а 627 се жени, односно 43,9% од испитаниците се мажи, а 56,1% се жени.

Во однос на старосните групи 297 (26,6%) се млади до 29 години. Понатаму 211 (18,9%) имаат помеѓу 30 и 39 години, 238 или 21,3% се на возраст помеѓу 40 и 49 години, 183 испитаници односно 16,4% од вкупниот број се во старосната група помеѓу 50 и 60 години, а 189 (16,9%) се постари од 60 години.

Според образованието 9,9% од испитаниците немаат завршено основно образование, а 14% имаат само основно образование. Најголем дел од нив или

50,2% имаат средно образование. Од останатите испитаници 7,6% имаат виша стручна спрема, а 18,3% се со високо образование.

Во однос на професијата на испитаниците, најголем дел од нив се изјасниле како невработени (21,5%), работници (19,8%), пензионери (14%) и оние кои се изјасниле како домаќинки (11,6%). Потоа следат студенти/ученици со 10,3%, службениците со 8,9%, приватниот сектор со 7,1%, интелигенцијата со 3,7% и земјоделците со 2.2%.

Според етничката структура, најголем дел од испитаниците се етнички Македонци и тоа 773 од нив или 69,1% од вкупниот број, а втори по бројност се етничките Албанци со 285 испитаника или 25,5%. Потоа следат Ромите со 1,6%, Турците со 1,4%, Србите со 1,2%, Бошњациите со 0,4%, а на крајот се Власите со 0,3%. Оние кои изразиле припадност на некоја друга етничка група се застапени со 0,4%.

Доколку се погледне структурата на испитаниците според местото на живеење ќе видиме дека 25% се од поголемите градови во Македонија, а 23% се од помалите градски средини. Додека 28,6% од сите испитаници се од рурални средини, 23,3% од нив се од Скопје.

Во склоп на истражувањето, подеднакво беа опфатени шестте изборни региони во Република Македонија, при што отстапувањата меѓу регионите во поглед на нивната застапеност во анкетата се движеа во рамките на дозволеното (+/-1%).

АНАЛИЗА НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Анкетниот прашалник се состоеше од три прашања, на кои испитаниците ги дадоа следните одговори:

ПРВОТО ПРАШАЊЕ во анкетата беше доколку следната недела би се одржале парламентарни избори, за која партија би гласале? На ова прашање 29,2% се изјасниле дека нема да гласаат за ниедна партија, 24,1% не дале одговор, а 0,9% од испитаниците би гласале за друга партија. Вкупниот процент на овие испитаници е 54,2%, наспроти кои стојат определените со 45,8%.

Доколку следната недела би се одржале парламентарни избори за која партија би гласале?		
	Број на испитаници	Процент
ниедна	327	29,2
друга	10	0,9
не знам/ нема одговор	269	24,1
СДСМ	112	10
ВМРО-ДПМНЕ	136	12,2
ДУИ	100	8,9
ПДП	27	2,4
ДПА	48	4,3
НСДП (Тито Петковски)	40	3,6
ДОМ (Лилјана Поповска)	30	2,7
ПЕО (Велија Рамковски)	1	0,1
Земјоделска партија (Маријан Ѓорчев)	1	0,1
ДА	1	0,1
ЛДП	3	0,3
ВМРО-Народна	13	1,2
Вкупно	1118	100

Од анкетираниите граѓани КОИ СЕ ОПРЕДЕЛИЈА ЗА ЕДНА ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА се добија следните резултати:

Политичка партија	%
НЕОПРЕДЕЛЕНИ	54,2
Од ОПРЕДЕЛЕНИТЕ (45,8) испитаници се добија следните резултати	
ВМРО-ДПМНЕ	26,6
СДСМ	21,8
ДУИ	19,4
ДПА	9,4
НСДП	7,8
ДОМ	5,9
ПДП	5,2
ВМРО-Народна	2,6
ЛДП	0,7
Земјоделска партија	0,2
ДА	0,2
ПЕО	0,2

Од испитаниците кои се определиле за една политичка партија, одговорите на ова прашање покажуваат дека ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ го имаат највисокиот рејтинг (26,6% и 21,8% соодветно), додека од албанскиот политички блок ДУИ ужива највисок рејтинг од 19,4%.

ВТОРОТО ПРАШАЊЕ гласеше какво е вашето мислење за следниве политичари во ова прашање на граѓаните им беше понудена листа од седум политичари за кои тие требаше да го дадат своето мислење, позитивно или негативно.

Политичар	Позитивно мислење	Негативно мислење
Лилјана Поповска	30,7	36,9
Тито Петковски	29,8	41,8
Никола Груевски	26,8	46,4
Владо Бучковски	21,8	53,6
Али Ахмети	21,6	56,5
Арбен Џафери	17,7	59,3
Абдулади Вејсели	16,1	56,5

Според овие резултати, првите две места ги делат лидерите на новите политички партии, Лилјана Поповска со 30,7% позитивно и 36,9% негативно мислење и Тито Петковски со 29,8% позитивно и 41,8% негативно мислење.

ТРЕТОТО ПРАШАЊЕ беше кој е одлучувачкиот фактор за да гласате за некоја политичка партија?

Кој е одлучувачкиот фактор за да гласате за некоја политичка партија?			
		Број на испитаници	Процент
	решавање на економската ситуација	718	64,2
	подобрување на безбедноста	63	5,6
	олеснување на визниот режим	62	5,5
	подобрување на правата на етничките заедници	27	2,4
	предложените кандидати од политичката партија	33	3
	политичката програма	73	6,5
	нешто друго	53	4,7
	не знам / немам одговор	89	8
	Вкупно	1118	100

Од добиените резултати може јасно да се утврди дека одлучувачки фактор, кај граѓаните, за да гласаат за одредена политичка партија е решавање на економската состојба во државата, тренд што се забележува неколку испитувања наназад. Дури 718 (или 64,2%) од 1118 испитаници се определиле за оваа опција. Останатите опции се многу малку застапени (кумулативно до 8%).

НАПОМЕНА:

Одговорите ја одразуваат демографската структура на испитаниците и нивните перцепции, преференци и ставови.

Сите истражувања на институтот се подложни на статистичка грешка која изнесува +/- 3,1%. Поради тоа сите резултати претставени во извештајот можат да се движат во тој интервал.

Анализа на резултатите по етничка структура

Според етничката припадност и изборните единици, Партијата за демократски просперитет (ПДП) кај албанската етничка заедница ужива рејтинг од 2,3%. Гледано по изборни единици поддршката кај Албанскиот политички блок се движи од 13,5% во првата изборна единица, 10,8% во втората, 9,4% во петтата и 7,9% во шестата изборна единица¹.

Демократската унија за интеграција (ДУИ) ужива највисок рејтинг кај албанската заедница и истиот се движи околу 8,9%, што претставува за околу 4,5% повисок рејтинг од ДПА и околу 6% повисок рејтинг од ПДП. Од друга страна гледано по изборни единици рејтингот помеѓу ДУИ и ДПА во некои изборни единици е доста изедначен. На пример во првата изборна единица ДУИ и ДПА уживаат подеднакво ист рејтинг кај албанското гласачко тело (35,1% и кај двете партии). Во другите изборни единици разликата помеѓу Демократската Унија за интеграција и ДПА е значително изразена. Во втората изборна единица ДУИ ужива рејтинг од 31,1% додека ДПА ужива рејтинг од 14,9%. Разликата помеѓу овие две партии е најголема во петтата изборна единица, каде ДУИ ужива рејтинг од 31,1% додека ДПА има рејтинг од 6,3%, што е за околу 3% послаб и од рејтингот на ПДП во оваа изборна единица. Шестата изборна единица ги дава следните проценти: ДУИ 38,1%; ДПА 15,8%; ПДП 7,9%. Во првата изборна единица подеднакво е ист процентот на Албанци кои нема да гласаат за ни една политичка партија, за некоја друга или се уште немаат одговор (кај сите три опции процентот изнесува 5,4%). Во втората изборна единица процентот на Албанци кои рекле дека нема да гласаат за ниту една политичка партија е 25,7% додека без одговор се околу 16,2%. Исто така висок е процентот на неопределени во петтата и шестата изборна единица и тоа 37% во петтата изборна единица рекле дека нема да гласаат за ниту една политичка партија додека 15,6% немаат никаков одговор. Во шестата изборна единица 13,7% од албанските испитаници рекле дека нема да гласаат за ниту една политичка партија, додека 23,7% од испитаниците Албанци во шестата изборна единица се без одговор.

Институт за Демократија, Центар за истражување

¹ Процентите се изведени само од Албанските испитаници
Институт за демократија